

POLISH-UKRAINIAN FOUNDATION «THE INSTITUTE OF
INTERNATIONAL ACADEMIC AND SCIENTIFIC
COOPERATION»

WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE
STOWARZYSZENIA APOSTOLSTWA KATOLICKIEGO

FUNDACJA ADD

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Збірник наукових есе учасників наукового стажування

Варшава, Республіка Польща

2023

Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 25.09.2023 – 01.10.2023 р.) / уклад. Ю. Главчева; Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці»; Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського; Фундація ADD. Варшава, 2023. 114 с.

Укладач: ГЛАВЧЕВА Ю. М., PhD, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Голова редакційної колегії:

MIROSLAW MEJZNER, DR. HAB. ,REKTOR WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE STOWARZYSZENIA APOSTOLSTWA KATOLICKIEGO

Редакційна колегія:

ЦМОЦЬ І. Г., Доктор технічних наук, професор, Національний університет «Львівська політехніка», Україна

GAVRYLIUK I., Doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, Варшавський університет, Польща

РУДАК Т. В., Доктор права Віденського Університету, Австрія

ГРЕБЕНЮК Н. В., Кандидат економічних наук, Університет Короля Данила, Україна

У збірнику викладено матеріали наукових есе учасників стажування, організованого Польсько-українською Фундацією – Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці спільно з Духовною Академією Університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві та польською Фундацією ADD.

Метою стажування є ознайомлення із європейськими підходами щодо питання наукового плагіату і популяризація академічної доброчесності, а також підвищення кваліфікації освітян та поглиблення співпраці в академічній та науковій галузі між Україною та Польщею.

У збірнику розглядаються основні проблеми академічної доброчесності в навчальних та наукових роботах, що пов'язано з інтенсивною комп'ютеризацією та інформатизацією всіх аспектів людського життя.

ЗМІСТ

ПРО ОРГАНІЗАТОРІВ.....	6
Ватраль А. В.	7
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЄ ТА НАУКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ	7
Верба О. Б.,.....	16
Воробель У. Б.	16
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: АТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	16
Vislous O.,	20
Zhyvora N.	20
ACADEMIC INTEGRITY IN THE EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC ENVIRONMENT OF NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY.....	20
Гаврилишин П. М.	23
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ПРИКАРПАТСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА.....	23
Должикова О. В.,.....	28
Єрмоменко Р. Ф.	28
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	28
Жукова Л. В.	31
ПРОБЛЕМИ РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	31
Кононенко А. В.	34
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В СУЧАСНІЙ НАУЦІ ТА ОСВІТІ.....	34
Котелевський Р. А.	37
НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ АКАДЕМІЧНІЙ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19	37

Кошеляєва Я. В.,	40
Іванов С. О.	40
АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ ТА ВИДИ ПЛАГІАТУ	40
Кривий Р. З.	44
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ВИКЛИКИ ВІД ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	44
Кузнєцов Д. І.	47
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У АКАДЕМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ: МОЖЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТА ВИКЛИКИ ДОБРОЧЕСНОСТІ	47
Леонтьєва В. М.	51
ЩОДО ПОПУЛЯРНОСТІ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	51
Литвин Л. М.	56
ЧИ Є АКТУАЛЬНИМ ПИТАННЯ БОРОТЬБИ З ПЛАГІАТОМ НА СЬОГОДНІ?	56
Лотоцька Н. Я.	60
РОЗМЕЖУВАННЯ ЯВИЩ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ ТА ПОРУШЕННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	60
Максимець Т. А.	63
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	63
Мунтян О. А.,	66
Мунтян М. Л.	66
ОСОБЛИВОСТІ ПЛАГІАТУ В МЕДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	66
Овчаров М. Л.	69
ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В НАУКОВИХ УСТАНОВАХ	69
Олійник Ю. О.,	74
Олійник Н. Ю.	74
ЧИ ПОТРІБНА ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЄ ТА НАУКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ? ЧОМУ? ДЛЯ ЧОГО?	74

Панухник О. В.	78
МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПЛЮРАЛІЗМ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	78
Пасека М. О.	81
СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	81
Петренко Т. В.	85
ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	85
Петренко М. О.	88
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ В НАУКОВО-ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ УКРАЇНИ І СВІТУ	88
Присяжнюк І. І.	93
ІННОВАЦІЇ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЧЕСНОСТІ В АКАДЕМІЧНОМУ СВІТІ	93
Саркісян Г. С.	96
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ОСНОВА ЧЕСНОГО НАВЧАННЯ	96
Скиба М. І.	100
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – ОСНОВА ВИЩОЇ ОСВІТИ	100
Сперкач Н. А.	104
НОРМАТИВНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ САМОПЛАГІАТУ ЯК ВИДУ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	104
Ткаченко С. С.	109
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ПОВСЯКДЕННІ	109
ОПУБЛІКОВАНІ ТЕЗИ ТА ЕСЕ, А ТАКОЖ РОЗМІЩЕНІ НА ВЕБ-СТОРІНКАХ МАТЕРІАЛИ НАДАЮТЬСЯ НА ІСНУЮЧИХ УМОВАХ І В НАЯВНІЙ ФОРМІ	114

Мунтян О. А.,
канд. мед. наук, доцент кафедри акушерства та гінекології №2,
Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова
Мунтян М. Л.,
асистент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії,
Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова

ОСОБЛИВОСТІ ПЛАГІАТУ В МЕДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

На сьогоднішній день у світі та в Україні зокрема виконується маса наукових досліджень у різних сферах та галузях. В даній роботі ми б хотіли зосередити свою увагу на дослідженнях в медицині.

Наукові дослідження в медицині можуть мати досить різний характер: теоретичне, експериментальне, клініко-експериментальне тощо. В більшості випадків для повного розкриття предмету та мети дослідження науковці-медики використовують комплексні методи, які базуються і на теоретичному обґрунтуванні певного питання, і на результатах експериментального дослідження (експеримент в умовах віварію або лабораторії, використання експериментальної моделі тощо), на результатах використання діагностичних та лікувальних методів у різних груп населення та порівняння їх із результатами групи контролю (практично здорові люди). При цьому основною метою досліджень в медицині є визначення причини певного захворювання чи патологічного стану, удосконалення методів діагностики та лікування, а також розробка профілактичних заходів для певних груп населення.

При вивченні питання плагіату в дослідженнях в медичній галузі перш за все необхідно визначити, що ж таке плагіат та його види. Плагіат — привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора [3]. Згідно Закону України «Про вищу освіту» [4] у ст. 69 академічним плагіатом визначається оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного

дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Серед науковців поширений плагіат декількох типів:

- копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем;
- створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел;
- рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Цей тип плагіату, якщо він зроблений більш-менш досконало, на сьогодні важко виявити технічними засобами пошуку плагіату (програмами антиплагіату).

Також до різновидів плагіату можна віднести плагіат ідей і плагіат тексту. Останній відомий як дослівний плагіат. До того ж плагіат може бути навмисним та ненавмисним. Під навмисним плагіатом розуміється використання чужих робіт без посилання на авторство. Такі дії мають намір обману і розглядаються як серйозна форма неправомірної поведінки. Ненавмисний плагіат відбувається без відома автора через неправильне перефразування чи неналежне цитування. Мозаїчний плагіат виникає, коли хтось копіює точні твердження з оригінального джерела і не цитує його. Самоплагіат — це використання частини власної раніше опублікованої роботи без згадування першоджерела.[1]

Так як в медицині більшість діагностичних та лікувальних методик є загальноприйнятими, то ми б хотіли акцентувати увагу на плагіаті ідеї, так як ідея також є результатом інтелектуальної діяльності. На сьогоднішній день в умовах цифрового доступу до даних різних досліджень іноді науковцю досить важко визначити приналежність ідеї дослідження. Іноколи під час конференції чи вивченні наукових статей якась фраза чи схема може підштовхнути науковця до виконання того чи іншого дослідження. І він може бути повністю впевнений, що ідея його власна, хоча насправді він її так би мовити «запозичив».

Відповідно до закону ідея не захищається як об'єкт авторського права. Тому

важливо знайти механізми її захисту від неправомірного використання. На нашу думку слід максимально використовувати цитування, а також перед початком дослідження детально вивчити «ідею, що виникла» (які вже є напрацювання з цього питання в Україні та світі, чи ще хтось з науковців досліджував це питання, чи хтось стикнувся з якимись проблемами при дослідженні цього питання). На основі отриманих даних науковець зможе зробити висновок чи ідея дослідження є його власною, чи в іншому випадку більш конкретизувати тему дослідження. Тільки таким чином ми зможемо бути певними в оригінальності досліджень.

Запозичення оригінальних ідей і називання їх власними є більшим порушенням довіри, і лише власна самоповага та чесність можуть контролювати це [2].

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Kumar PM, Priya NS, Musalaiah S, Nagasree M. Knowing and avoiding plagiarism during scientific writing. *Ann Med Health Sci Res* 2014;4:S193-8.
2. Shankar SV, Amita K. Plagiarism in medical research: Knowns and unknowns. *J Med Sci Health* 2015;1(3):1-4.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К.; Ірпінь; ВТФ «Перун», 2005. С. 977.
4. Закон України «Про вищу освіту». URL: zakon.rada.gov.ua/go/1556-18.